

Teoretické vyučovanie

Názov vyučovacieho predmetu	Etická výchova
Počet vyučovacích hodín v ročníkoch	33 + 33 + 0 + 0 = 66 hodín
Stredná odborná škola	Stredná priemyselná škola elektrotechnická, Plzenská 1, 08001 Prešov
Názov ŠVP	25 elektrotechnika 26 informačné a komunikačné technológie
Názov ŠkVP	Elektrotechnika Informačné a sieťové technológie
Študijný odbor	2675 M elektrotechnika 2561 M informačné a sieťové technológie
Stupeň vzdelania	úplne stredné odborné vzdelanie (ISCED 3A)
Úroveň SKKR/EKR	4
Dĺžka štúdia	4 roky
Forma štúdia	denná
Vyučovací jazyk	slovenský
Platnosť učebných osnov	od 01. 09. 2025 počnúc 1. ročníkom

Charakteristika vyučovacieho predmetu

Obsah výučby vychádza zo vzdelávacej oblasti „Človek, hodnoty a spoločnosť“. Predmet sa vyučuje v skupinách najviac 20 žiakov minimálne v rozsahu 1týždenej vyučovacej hodiny v 1. a 2. ročníku štúdia.

Predmet etická výchova svojím obsahom nadväzuje na učivo základnej školy, rozvíja a zdokonaľuje základné etické spôsobilosti ako sú sebaovládanie, pozitívne hodnotenie seba a druhých, komunikačné zručnosti, tvorivé riešenie medziľudských vzťahov atď.

Vychováva osobnosť s vlastnou identitou a hodnotovou orientáciou, v ktorej úcta k človeku a k prírode, spolupráca, prosociálnosť a národné hodnoty zaujímajú významné miesto.

Jeho obsah je štrukturovaný do nasledovných tematických celkov:

1. ročník: Komunikácia, Prosociálne správanie, Dobré vzťahy v rodine.
2. ročník: Dôstojnosť ľudskej osoby, Etika sexuálneho života, Etika práce

Úlohou etickej výchovy je nielen informovať žiaka o etických zásadách, ale pomáhať mu, aby si vytvoril na danú tému vlastný názor a osvojil si primerané postoje a prosociálne právanie.

Žiaci sa učia z vlastného prežívania a zážitkov, ktoré potom prirodzeným spôsobom ovplyvňujú ich postoje a správanie. Sú vedení k harmonickým a stabilným vzťahom v rodine, na pracovisku a k spoločenským skupinám. Získajú kompetencie samostatne a zodpovedne sa rozhodovať v oblasti sexuálneho správania. Budú pripravení rešpektovať profesionálnu etiku založenú na zodpovednosti a úcte k zákazníkovi(odberateľovi).

Program, štýl výchovy, metódy a spôsoby výchovy sú zvolené tak, aby podporovali prosociálnosť, t.j. ochotu a schopnosť prijať a pochopiť druhých a urobiť niečo pre druhých aj vtedy, ak z toho nemá priamy a bezprostredný prospech.

Etická výchova vychováva k mravnej zrelosti pomocou metód, ktoré napomáhajú prežitie a pochopenie hodnôt vnímaním situácií, seba a druhých (senzibilizácia), umožňujú nácvik odpovedajúceho správania (nácvik v podmienkach triedy) a vedú k uplatneniu skúseností osvojených v škole, v každodennom živote.

Teoretické vyučovanie

V súlade s učebnými osnovami sa vyučovací predmet etická výchova neklasifikuje. Hodnotenie a klasifikácia v predmete etická výchova sa uskutočňuje slovne a do katalógového listu žiaka a na vysvedčení žiaka sa uvedie „absolvoval/-a“.

Ciele predmetu

Cieľom etickej výchovy ako povinne voliteľného predmetu je, aby žiaci nadobudli komunikačné spôsobilosti ako sú prezentácia vlastných názorov, vedenie dialógu, diskusia, odmietanie manipulácie, kultivované vyjadrovanie citov potrebné na vzájomné spolužitie. Žiaci si osvoja pravidlá konštruktívnej kritiky, rozvinú sebaoceňovanie, sebaovládanie, uznajú za najvyššiu hodnotu život človeka a všetko, čo ho rozvíja. Pochopia pravidlá vzájomného spolužitia rodiny, prejavia ochotu participovať na živote svojej rodiny, uznajú dôležitosť autority, akceptujú inakosť v oblasti názorov, sexuálnej orientácie, zvykov, kultúr, pochopia dôležitosť nezávislosti od vecí, drog, sexu a médií. Osvoja si poznanie metód regulácie počatia, porozumejú hodnotám priateľstva, lásky, manželstva a rodiny, pochopia riziká spojené s predčasným sexuálnym životom. Okrem iného si osvoja rešpektovanie etických zásad v práci a prosociálne správanie ako jednu z podmienok naplneného života.

Vo vyučovacom predmete etická výchova využívame pre utváranie a rozvíjanie nasledujúcich kľúčových kompetencií výchovné a vzdelávacie stratégie, ktoré žiakom umožňujú:

Spôsobilosť konať samostatne v spoločenskom a pracovnom živote

- logicky a reálne zdôvodňovať svoje názory, konania a rozhodnutia,
- vysvetliť svoje životné plány, záujmy a predsavzatia,
- identifikovať priame a nepriame dôsledky svojej činnosti,
- popísať svoje ľudské práva, popísať svoje povinnosti, záujmy, obmedzenia a potreby,
- zdôvodňovať svoje argumenty, riešenia, potreby, práva, povinnosti a konanie

Spôsobilosť interaktívne používať vedomosti, informačné a komunikačné technológie, komunikovať v materinskom a cudzom jazyku

- správne sa vyjadrovať v materinskom jazyku v písomnej a hovorenej forme

Schopnosť pracovať v rôznorodých skupinách

Absolvent má:

- prejať empatiu a sebareflexiu,
- vyjadriť svoje pocity a korigovať negatívu,
- pozitívne motivovať seba a druhých,
- ovplyvňovať ľudí (prehováranie, presvedčovanie),
- prezentovať svoje myšlienky, návrhy a postoje,
- konštruktívne diskutovať, aktívne predkladať progresívne návrhy a pozorne počúvať druhých,
- spolupracovať pri riešení problémov s inými ľuďmi,
- samostatne pracovať a riadiť prácu v menšom kolektíve,
- určovať vážne nedostatky a kvality vo vlastnom učení, pracovných výkonoch a osobnostnom raste,
- prispievať k vytváraniu ústretových medziľudských vzťahov, predchádzať osobným konfliktom, nepodliehať predsudkom a stereotypom v prístupe k druhým.

Teoretické vyučovanie

ODBORNÉ KOMPETENCIE

Požadované osobnostné predpoklady, vlastnosti a schopnosti

Absolvent sa vyznačuje:

- dôslednosťou a zodpovednosťou pri riešení pracovných povinností,
- samostatnosťou pri práci, samostatným riešením bežných úloh,
- kreatívnym myslením,
- schopnosťou integrácie a adaptability,
- organizačnými a komunikatívnymi vlastnosťami,
- vhodným sociálnym správaním a prejavmi,
- sebadisciplínou a mobilitou,
- potrebnou dávkou sebadôvery a pozitívnym prístupom k povinnostiam.

Rozvíjané digitálne (DigComp 2.2) kompetencie:

Absolvent dokáže:

- aplikovať ergonomické zásady a riadiť čas strávený pred obrazovkou (digital well-being),
- formulovať konštruktívne a zdvorilé odpovede a zhodnotiť svoju digitálnu stopu s ohľadom na reputáciu,
- identifikovať svoje slabé digitálne stránky a samostatne nájsť online zdroje na ich rozvoj,

Rozvíjané kompetencie v oblasti udržateľnosti:

Absolvent dokáže:

- kriticky posúdiť osobné hodnoty a porovnať ich s princípmi spravodlivosti a rešpektu k prírode.
- pochopiť medzigeneračnú spravodlivosť a solidaritu pri rozdeľovaní zdrojov (napr. uhlíkový rozpočet).
- aktívne konať v záujme dosiahnutia zmeny (spolupráca na projektoch, angažovanosť) a identifikovať svoj osobný potenciál.
- pochopiť prepojenie medzi spoločnosťou, ekonomikou a prírodou,
- vnímať udržateľnosť ako súčasť ľudských práv a globálnej spravodlivosti,
- formovať zodpovedné návyky a vidieť vlastný dopad na svet (osobná ekologická stopa).

Rozvíjané podnikateľské kompetencie:

Absolvent dokáže:

- uvedomiť etické zásady a výzvy udržateľného rozvoja,
- chápať sociálne a hospodárske príležitosti a výzvy, ktorým čelí zamestnávateľ, organizácia či spoločnosť,
- identifikovať príležitosti a navrhovať riešenia,
- robiť základné rozhodnutia a prevziať iniciatívu,
- spolupracovať v tíme a učiť sa zo skúseností.

Teoretické vyučovanie

Rámcový rozpis učiva	
1. ročník	33 hodín
Komunikácia	14 hodín
Úvod do vyučovania ETV	
Rozhovor, pravidlá rozhovoru	
Diskusia a jej pravidlá	
Identifikácia a vyjadrovanie citov. Ako prejavíť city.	
Manipulácia, typy manipulátorov	
Spôsob odmietnutia manipulácie	
Asertívne práva a manipulačné povery	
Empatia a asertivita v komunikácii v každodennom živote	
Prosociálne správanie	10 hodín
Prosociálne správanie a druhy prosociálneho správania	
Spolupráca	
Pomoc	
Dávanie	
Delenie sa	
Priateľstvo	
Znaky prosociálneho správania: nezištnosť, osobné zaangažovanie, akceptácia prijímateľom	
Nezištnosť v medziľudských vzťahoch	
Osobné zaangažovanie	
Akceptácia prijímateľom	
Dobré vzťahy v rodine	9 hodín
Rodina a funkcie rodiny	
Poznanie vlastnej rodiny	
Rodinné pravidlá	
Odpúšťanie a empatia. Zdieľanie a blízkosť.	
Pomoc a participácia	
Špecifiká členov rodiny- otec, matka, súrodenec, starý rodič	
Širšia rodina	
Rodinné dedičstvo	
Zvyky a kultúra Jedinečnosť rodiny. Rodové stereotypy, ich pôvod a zvyky.	
2. ročník	33 hodín
Dôstojnosť ľudskej osoby	8 hodín
Úvod do vyučovania ETV	
Ľudská dôstojnosť a jej pôvod	
Princíp jedinečnosti, neopakovateľnosti a nenahraditeľnosti ľudskej osoby	
Sebaúcta	
Sebaovládanie	
Rešpekt voči iným	
Akceptácia ľudí s rozdielnosťou vo svetonázore, sexuálnej orientácií, zvykoch a kultúre	
Autorita – jej pôvod a dôvody	
Etika sexuálneho života	11 hodín

Teoretické vyučovanie

Etika sexuálneho života	
Fyziologická a emocionálna príťažlivosť v období adolescence	
Počatie života, prenatálny život, embryo	
Predčasný sex	
Regulácia počatia a metódy antikoncepcie	
Zodpovednosť, citlivosť, sebaovládanie	
Vernosť jednému partnerovi	
Sociálno-patologické javy (prostitúcia, pornografia)	
Sexuálne správanie a zdravie (sexuálne odchýlky a choroby)	
Problémy súčasnosti v oblasti sexuality	
Etika práce	14 hodín
Profesijná etika	
Zodpovednosť, šetrnosť	
Ochota, úcta, vytrvalosť, trpezlivosť, lojalita zamestnanca	
Etický kódex zamestnanca	
Pravidlá fair play pri spoločnej práci v škole	
Aktuálne etické problémy	

Postupnosť v radení tematických celkov a rozsah vyučovania jednotlivých tém v rámcovom rozpise učiva nepredstavuje chronologické a záväzné členenie, ale len obsahovo a logicky usporiadaný systém učiva.

Vyučujúci môže vo vzdelávacom pláne upraviť rozsah vyučovacích hodín určený učebnými osnovami. Vyučujúci vypracuje vzdelávací plán výučby v členení na jednotlivé vyučovacie jednotky (jednohodinovka, dvojhodinovka a pod.).

Vzdelávací plán schvaľuje predmetová komisia a prerokuje pedagogická rada.